

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช*

GUIDELINES FOR DEVELOPING DOVE CAGE PRODUCTS TO PROMOTE THE CAREERS OF THE BAN NAI THUNG COMMUNITY, VILLAGE NO. 9, THA SALA SUB-DISTRICT, THA SALA DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

เกรียงไกรย์ ร่วมสุข¹, ปิยะสิทธิ์ ลิทธิฤทธิ์¹, จิตติมา ดำรงวัฒนะ¹, เมธิรา ไกรนที¹,
พงษ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์¹, วิเชษฐ์ สินประสิทธิ์กุล^{2*}

Kriengkrai Ruamsuk¹, Piyasit Sitthirit¹, Jittima Dumrongwattana¹, Mathira Krainatee¹,
Pongprasit Onchun¹, Wichet Sinprasitkul^{2*}

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

¹Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

²มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

²Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

*Corresponding author E-mail: wichet.sin@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพ 2) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการทำผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพ และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 5 คน ผู้ให้ข้อมูลรอง จำนวน 2 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ศึกษาภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพ มีขั้นตอนดังนี้ 1.1) การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ 1.2) การออกแบบลวดลายทรงนกเขา 1.3) ขั้นตอนการทำทรงนกเขา และ 1.4) การตกแต่งและเก็บรักษาการทำทรงนกเขา 2) ปัญหาและอุปสรรคการทำผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพ พบปัญหา ดังนี้ 2.1) สภาพปัญหาด้านการผลิตในปัจจุบันคนรุ่นหลังมีความสนใจในด้านเทคโนโลยีมากกว่าที่จะให้ความสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น 2.2) สภาพปัญหาด้านวัสดุ วัสดุที่ใช้ในการทำทรงนกเขา หาได้ยากในปัจจุบัน และ 2.3) สภาพปัญหาด้านตลาดบุคคลที่ทำทรงนกเขา ขาดความรู้ขั้นตอนในการจัดส่งทรงนกเขาไปจำหน่าย และ 3) แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพ ตรวจสอบแนวทาง ดังนี้ 3.1) แนวทางการส่งเสริมด้านการผลิต ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำทรงนกเขามาถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลรุ่นหลังต่อไป 3.2) แนวทางการส่งเสริมด้านวัสดุ ควรส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มบุคคลที่ทำทรงนกเขาเข้าด้วยกัน และ 3.3) แนวทางการส่งเสริมด้านการตลาดการทำทรงนกเขา ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับ การจัดส่งทรงนกเขาออกไปจำหน่ายในช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและนอกประเทศ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ทรงนกเขา, ส่งเสริมอาชีพ, ภูมิปัญญาท้องถิ่น

Abstract

This article aims to 1) Study the wisdom of making dove cage products to promote careers, 2) Study problems and obstacles in making dove cage products to promote careers, and 3) Study guidelines for developing dove cage products to promote careers in the Ban Nai Tung community, Village No. 9, Tha Sala Sub-district, Tha Sala District, Nakhon Si Thammarat Province. The research is qualitative research, using tools such as in-depth interviews and focus groups. The sample was derived from purposive sampling; key informants included five main informants and two secondary informants. The results of the research found that 1) The study of the wisdom of making dove cage products to promote careers indicate the following steps: 1.1) Preparing materials and equipment, 1.2) Designing a dove cage pattern, 1.3) The process of making dove cages, and 1.4) Decorating and storing the dove cages. 2) Problems and obstacles in making dove cage products to promote careers include the following problems: 2.1) Production problem conditions indicate that, at present, the next generation is more interested in technology than in local wisdom, 2.2) Condition of material problems indicate materials used to make dove cages are hard to find nowadays, and 2.3) Market problem conditions indicate that persons who make dove cages lack of knowledge about the steps in shipping dove cages for sale. and 3) Guidelines for developing dove cage products to promote careers indicate the following guidelines: 3.1) Guidelines for promoting production indicate that local wisdom in making dove cages should be passed on to future generations; 3.2) Guidelines for promoting materials indicate that there should be encouragement to join together with groups of people who make dove cages; and 3.3) Guidelines for promoting the marketing of dove cage making indicate that there should be training to provide knowledge about sending out bird cages for sale in both domestic and international marketing channels.

Keywords: Development Guidelines, Dove Cages, Career Promotion, Local Wisdom

บทนำ

ความรู้ดั้งเดิมเป็นองค์ความรู้และมรดกโลกที่ได้รับการพัฒนา สืบทอด และส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นภายในชุมชน ซึ่งมักเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมหรือจิตวิญญาณของชุมชนนั้น ๆ เป็นแก่นของอัตลักษณ์พื้นเมือง วัฒนธรรม ภาษา มรดก และการดำรงชีวิต และต้องได้รับการปกป้อง ความรู้ดั้งเดิมไม่ใช่เป็นเพียงสิ่งที่เก่าแก่หรือล้ำสมัย แต่เป็นองค์ความรู้ที่เจริญรุ่งเรืองและมีชีวิตชีวา ซึ่งช่วยหล่อหลอมอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของชุมชน สามารถพบได้ในบริบทที่หลากหลาย รวมถึงความรู้ด้านการเกษตร วิทยาศาสตร์ เทคนิค นิเวศวิทยา และการแพทย์ รวมถึงความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของภาคใต้เป็นวัฒนธรรมที่เกิดจากการรวมตัวปรับตัวและพัฒนาของผู้คนในพื้นที่ โดยจะประกอบไปด้วย คนไทย คนมาเลย์ คนจีน และคนอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนมากอาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ รวมทั้งบนแผ่นดินในทะเลซึ่งถือเป็นเขตที่อยู่บนเส้นศูนย์สูตรของประเทศไทยทำให้ผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ ใช้ภาษา และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มารวมตัวกันอยู่ในพื้นที่ภาคใต้เกิดเป็นภูมิปัญญาของภาคใต้ที่จัดได้ว่า เป็นภูมิปัญญาที่หลากหลาย ทั้งที่เกิดจากคนต่างถิ่นต่างอารยธรรมและที่พัฒนาจากการปรับตัว ภูมิปัญญาการเลี้ยงนกเขาเป็นวัฒนธรรมหนึ่งของพื้นที่จังหวัดภาคใต้มีรากฐานจากชุมชนคนเลี้ยงนกเขาที่แพร่ขยายความนิยมไปนอกพื้นที่ทั้งในและต่างประเทศ การเลี้ยงนกเขามีประวัติความเป็นมา ที่ยาวนานและมีบทบาทสำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่ เนื่องจาก

ภูมิปัญญาการเลี้ยงนกเขาก่อให้เกิดการรวมกลุ่มของผู้เลี้ยงนกเขาจากหลากหลายอาชีพ ส่งผลให้เกิดการสร้างรายได้เสริมให้กับครอบครัว และการสร้างกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ (พิชิตล พันธ์วัฒนา, 2557) ดังผลการศึกษาของ จิรพันธุ์ สุขปาละ ที่พบว่า วัฒนธรรมทางเศรษฐกิจของการเลี้ยงนกเขาส่งผลให้เกิดการสร้างรายได้ 2 ประเภท คือ การจำหน่ายนกเขา และการจำหน่ายสินค้าหรือบริการเกี่ยวกับการเลี้ยงนกเขา เช่น ผลิตภัณฑ์กรงนกเขา และสิ่งประดิษฐ์ตกแต่งกรงนกเขา การบริการตกแต่งกรงนกเขา การโยนก นายหน้าซื้อนก (จิรพันธุ์ สุขปาละ, 2538)

การประกอบอาชีพเกี่ยวกับกรงนก การทำกรงนกในอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เริ่มต้นจาก นายจรูญ มะหมัน ผู้ชื่นชอบการเลี้ยงนก เมื่อปี พ.ศ. 2520 เนื่องจากราคาจำหน่ายกรงนกในท้องตลาดค่อนข้างสูง จึงเกิดแนวคิดนำไม้ในหมู่บ้านมาประดิษฐ์กรงนกใช้เองและจำหน่าย ต่อมาลูกชายของนายจรูญได้จ้างช่างชาวปัตตานี ให้ประดิษฐ์กรงนกให้แต่ถูกปฏิเสธ จึงหันมาพึ่งพาความชำนาญด้านหัตถกรรมไม้ของตนเอง และประดิษฐ์ กรงนกลูกแรกสำเร็จในปี พ.ศ. 2540 ชุมชนที่ผลิตกรงนกในอำเภอท่าศาลา ได้แก่ บ้านในถุ้ง ซึ่งเป็นแหล่งผลิตเครื่องจักรสานหลากหลายประเภท รวมถึงกรงนกและส้อมไก่ โดยกรงนกของชุมชนบ้านในถุ้ง มีราคาจำหน่ายที่ถูกกว่าท้องตลาดทั่วไป ปัจจุบันชุมชนบ้านในถุ้ง ได้นำเครื่องจักรมาช่วยเสริมกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มความสวยงามให้แก่กรงนก โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาชุมชน อำเภอท่าศาลา และได้รับการคัดเลือกเป็นสุดยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนไทยจากกรมพัฒนาชุมชนในปี พ.ศ. 2555 กรงนกจึงเป็นผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนภูมิปัญญาของชาว ท่าศาลา และเป็นสินค้าส่งออกที่สร้างชื่อเสียงให้แก่ท้องถิ่น (สายฝน จิตนุพงศ์, 2563)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาการทำกรงนกเขา เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมอนุรักษ์ และรวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขา ให้แก่ผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้า หรือผู้ที่สนใจในภูมิปัญญาการทำกรงนกเขา ได้มาศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขา ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขา และนำไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงชีพคนในครอบครัวได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการทำผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขอบเขตของการวิจัยเป็นวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม โดยเลือกแบบเจาะจง ดังนี้

1. ด้านขอบเขต

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย ดังนี้ 1) ขั้นตอนและวิธีการทำกรงนกเขา ชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) สภาพปัญหาเกี่ยวกับการทำกรงนกเขา ชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3) แนวทางส่งเสริมอาชีพการทำกรงนกเขา ชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัด นครศรีธรรมราช

1.2 ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีขอบเขตด้านประชากร จำนวน 7 คน ดังนี้ 1) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้ทำกรงนกเขา ชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 5 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ 1) กุลฎา พิทักษ์ลิ้มสกุล (ประธานกลุ่ม) 2) จริญญา ธรรมโชโต (รองประธานกลุ่ม) 3) นันทนา รณเกียรติ (สมาชิกกลุ่ม) 4) วราจนา สว่างตระกูล (สมาชิกกลุ่ม) และ 5) สุภาพรณณ บางช้าง (สมาชิกกลุ่ม) และ 2) ผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ผู้สนับสนุนการทำกรงนกเขาชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 2 คน ได้แก่ 1) วิรัช ศิริวัฒนะนาวิณ (ผู้ใหญ่บ้าน) และ 2) สมชาย สำเนียงงาม (ตัวแทนจำหน่าย)

2. ด้านเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม เพื่อใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องกรงนกเขา: แนวทางการส่งเสริมผลิตภัณฑ์กรงนกเขาของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. ด้านการเก็บข้อมูล คือ แนวคำถามที่ผู้วิจัยได้ตั้งไว้ ซึ่งเครื่องมือในการวิจัยได้ผ่านการหาค่า IOC (หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม) ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัย พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลได้มากที่สุดและตรงประเด็นมากที่สุด มีทั้งหมด 5 ตอน ดังนี้ 1) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้รับจากสารหนังสือ บทความ สื่อสารสนเทศตลอดจนถึงเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) 2) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมด้วยวิธีการสัมภาษณ์และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม 3) สร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูล 4) ดำเนิน การเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้ให้ข้อมูลเพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และ 5) กำหนดเวลาและสถานที่เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลให้เรียบร้อยก่อนถอดเทป

4. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) และสรุปเป็นองค์ความรู้ที่เป็นพื้นฐานของการศึกษาที่สำคัญ ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องเตาชีวมวลและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเบื้องต้นก่อนลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อศึกษาข้อมูลจริง เพื่อวางแผนทางการศึกษาให้ได้ประเด็นที่ครอบคลุมและรอบด้านมากที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาครั้งนี้เป็นปฏิบัติการภาคสนามผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่าง และกิจกรรมโครงการเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 3 ใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการศึกษา และตรวจสอบความเชื่อมั่น

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอผลการศึกษาวิจัยในรูปแบบการพรรณนาตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง การถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่คนรุ่นหลัง และการอบรมความรู้ด้านการจัดส่งและการตลาด ซึ่งมีวิธีการทำกรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง ดังนี้

1. ศึกษาภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์

การเตรียมวัสดุที่เป็นไม้ไผ่ ในการทำกรงเริ่มจากการเลือกไผ่สีสุกเป็นวัสดุนั้น ช่างผู้ทำจะนำมาผ่าแบ่งตามขนาดความสั้นยาวตามที่ช่างกำหนดแบบไว้ ข้อสำคัญ เหตุผลที่ต้องนำไม้ไผ่นั้นแช่น้ำทะเล ก็เนื่องมาจากน้ำทะเลมีความเค็มสามารถยืดระยะเวลาของไม้ให้มีความคงทนได้ยาวนาน โดยปกติมักแช่ 3 - 4 คืน ไม้ไผ่ที่ผ่านการแช่น้ำทะเลแล้วจะถูกนำมาผ่าเป็นซี่เล็ก ๆ แล้วเหลาแต่งตามขนาดที่ต้องการในแต่ละส่วนทั้งซี่กรงธรรมดา และซี่กรงดอก ช่างจะเหลาให้ได้ขนาดตามความต้องการ

การจัดเตรียมวัสดุที่เป็นหวาย นำหวายที่ซัดแล้วไปตากแดดให้แห้ง เพื่อรอการนำมาใช้และสะดวกต่อการจัดเก็บ นำไม้หวายที่ตากแดดแห้งแล้วมาตัดปลายทั้งสองด้าน แล้วนำเครื่องมือ (ไม้กระยะ) มาวัดระยะห่างเพื่อที่จะเจาะรูใส่ไม้ซี่ นำหวายที่เจาะรูแล้วโดยนำปลายทั้งสองด้านมาติดกับกาวและตัดให้เป็นวงกลม

การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือในการทำกรงนกเขา เช่น กาวร้อน ยูรีเทน กาวลาเท็กซ์ มีดแกะสลัก มีดเวอร์เนีย ไม้ฉาก คีมปากนกแก้ว เครื่องขัดมือ เลื่อยเหล็ก เลื่อยฉลุ ฉลุไฟฟ้า ใบเลื่อยฉลุ กรรไกรตัดกิ่ง ส่วนแทน ส่วนมือ ถังลม กาวพ่นสี กบรีดไม้ และเครื่องมือไม้ เป็นต้น เพื่อนำมาทำกรงนก โดยอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ต้องมีความพร้อมในการใช้งาน และต้องจะมีการเตรียมอะไหล่สำรองสำหรับอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อหากเมื่อนำมาใช้งานแล้วอุปกรณ์ต่าง ๆ มีความเสียหายต้องเปลี่ยนอะไหล่ก็จะสามารถซ่อมเปลี่ยนอะไหล่ได้ทันที

ภาพที่ 1 การเตรียมวัสดุอุปกรณ์

1.2 การออกแบบลวดลายกรงนกเขา

ในการทำกรงนกเขา จะมีการออกแบบลวดลายลงในกระดาษ แล้วนำกระดาษที่ออกแบบลวดลายไว้มาติดกับไม้ที่ต้องการแกะลวดลาย และการจัดทำกรงนกเขาจะมีหลายขนาด เช่น กรงขนาดเล็ก กรงขนาดกลาง กรงขนาดใหญ่ ดังนั้นผู้ที่ต้องการเลี้ยงนกเขาจะใช้กรงนกเขาขนาดไหนต้องขึ้นอยู่กับขนาดของตัวนกเขา และรูปแบบลวดลายขึ้นอยู่กับความชอบของผู้เลี้ยงนกเขาว่าชอบรูปแบบและลวดลายแบบใด

1.3 ขั้นตอนการทำกรงนก

ขั้นตอนที่ 1 ขดหวายม้วนไว้ประมาณ 2 - 3 วัน ขดตัดตามขนาดที่ต้องการและใช้ส่วนเครื่องเจาะ เจาะรูที่ขดหวาย ขั้นตอนที่ 2 เริ่มร้อยซี่กรงจากหวายบนลงมาด้านล่างคล้ายก้านร่ม แล้วดึงซี่กรงจากหวายบนลงมาด้านล่างคล้ายก้านร่ม แล้วดึงซี่กรงลงตามรูหวายกระยะจับปรับให้เหมาะสมของกรงจนครบทุกตำแหน่ง จากนั้นจึงนำกาวร้อนมาหยอดหรือนำตะปูมาตอก เพื่อเพิ่มความแน่นหนาของกรงนกเขา ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นตอนการประกอบเข้าเป็นรูปกรงนก ผนังกรงที่จัดทำในขั้นตอนที่สองมาปิดด้วยส่วนบนและส่วนล่างของกรงตอกตะปูให้เกิดความแข็งแรงของกรง ทำประตูกรง ใส่ไม้แถววัลย์ที่เป็นที่เกาะของนก ใส่ถาดอาหาร ใส่กระดานรองพื้นสำหรับรองรับของเสียจากการขับถ่ายและเศษอาหารของนกเพื่อสะดวกในการทำทำความสะอาด และใส่ตะขอแขวนกรง

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการทำกรงนก

1.4 การตกแต่งและเก็บรักษา

การตกแต่งและเก็บรักษาการทำกรงนกเขา เป็นการเคลือบเงากรงนกที่ประกอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว นับเป็นขั้นตอนสุดท้าย ก่อนทำการเคลือบเงา ควรขัดกรงด้วยกระดาษทรายละเอียดให้ทั่วกรง และปิดทำความสะอาดไล่ฝุ่น จากนั้นนำน้ำยาเคลือบเงา ประเภทแฮล็ค แล็กเกอร์ วานิช ทั้งชนิดสเปรย์หรือชนิดเหลว ทากรงให้ทั่วถึง (ไม่ควรทากลางแดด) และผึ่งลมในที่ร่มให้แห้งสนิท เพื่อเพิ่มความสวยงาม เพิ่มคุณค่างานฝีมือ และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ หลังจากลงน้ำยา เคลือบเงาพักไว้ให้แห้งสนิทแล้ว ก็สามารถนำอุปกรณ์เสริม เช่น ถ้วยใส่น้ำ ที่แขวนอาหารนก ไม้ที่นกเกาะ และอื่น ๆ

2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการทำผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในดุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 สภาพปัญหาด้านการผลิต การทำกรงนกเขาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยในปัจจุบันคนรุ่นหลังมีความสนใจในด้านเทคโนโลยีมากกว่าที่จะให้ความสนใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนของตน จึงทำให้มีบุคคลที่จะสืบทอดภูมิปัญญาการทำกรงนกลดน้อยลง และการทำกรงนกเขาต้องใช้ความประณีต (วาริพร ชูศรี, 2560) ซึ่งกรงนกเขาจะมีหลายแบบ ขั้นตอนการทำกรงนกเขาในแต่ละแบบจะมีขั้นตอนที่ไม่เหมือนกัน และในแต่ละแบบจะต้องใช้ระยะเวลาในการทำที่ไม่เท่ากัน แบบที่ง่ายก็จะใช้ระยะเวลาน้อย ส่วนแบบที่ยากก็จะใช้ระยะเวลานาน โดยจะมีลูกค้าบางคนที่ไม่ได้ต้องการแบบที่มีอยู่ แต่ต้องการออกแบบลวดลายเองก็จะต้องใช้เวลาทำนานเช่นกัน

2.2 สภาพปัญหาด้านวัสดุ วัสดุที่ใช้ในการทำกรงนกเขา เช่น ไม้ไผ่ และหวายสามารถหาได้ยากในปัจจุบัน และมีราคาแพง เครื่องมืออุปกรณ์ไฟฟ้าบางชนิดเมื่อนำมาใช้ในการทำกรงนกเขาก็ไม่ได้ทำให้ชิ้นงานมีความละเอียดเรียบร้อยได้ดีเท่ากับเครื่องมือที่ใช้มือทำ ซึ่งมีความละเอียดเรียบร้อยและสวยงามมากกว่า

2.3 สภาพปัญหาด้านตลาด บุคคลที่ทำกรงนกเขาจัดจำหน่ายยังขาดความรู้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตที่จัดอยู่ในจุดคุ้มทุน ขาดความรู้ขั้นตอนในการจัดส่งกรงนกเขาไปจำหน่ายในพื้นที่ใกล้เคียง และในพื้นที่ประเทศเพื่อนบ้าน ขาดความรู้ในการจำหน่ายกรงนกเขาในตลาดออนไลน์ และโดนเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางที่มารับซื้อกรงนกเขาไปจัดจำหน่าย (วาริพร ชูศรี, 2560)

3. แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในดุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 แนวทางการส่งเสริมด้านการผลิต ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำกรงนกเขามาถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลรุ่นหลัง โดยนำไปเผยแพร่ในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (YouTube) ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย สามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา และควรนำมาจัดทำเป็นกลุ่มผลิตภัณฑ์กรงนกเขา โดยมีหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุน และยังทำให้เป็นแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการศึกษา

3.2 แนวทางการส่งเสริมด้านวัสดุ ควรมีการส่งเสริมเพื่อให้มีการรวมกลุ่มบุคคลที่ทำกรงนกเขาเข้าด้วยกัน เพราะเมื่อมีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำกรงนกเขาในจำนวนมาก จะส่งผลทำให้ราคาของวัสดุอุปกรณ์ในการทำกรงนกเขามีราคาถูก และควรมีการให้ความรู้หรือแนะนำเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการทำกรงนกเขา เพื่อช่วยให้มีความสะดวกรวดเร็วในการทำกรงนกเขา และเพื่อความสวยงามของกรงนกเขา (พิชศาลพันธุ์วัฒนา, 2557)

3.3 แนวทางการส่งเสริมด้านการตลาด ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนต่อหน่วย ความรู้เกี่ยวกับการจัดส่งกรงนกเขาออกไปจำหน่ายในช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและนอกประเทศ รวมถึง ช่องทางออนไลน์ที่กำลังเป็นที่นิยมกันอยู่ในปัจจุบัน เช่น ช้อปปี้ (Shopee) เฟซบุ๊ก (Facebook) ลาซาด้า (Lazada) เป็นต้น

อภิปรายผล

1. ศึกษาภูมิปัญญาการทำผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์สำหรับการทำกรงนกเขาเริ่มจากการเลือกไม้สี่เหลี่ยมและแผ่นไม้เพื่อเพิ่มความคงทน (วาริพร ชูศรี, 2560) จากนั้นผ่าเป็นซี่ตามขนาดที่กำหนดสำหรับหวายจะนำไปตากแดดให้แห้งแล้วตัดปลายและเจาะรูเพื่อใส่ไม้ซี่ สำหรับอุปกรณ์เครื่องมือ ได้แก่ กาวร้อน ยูรีเทน มีดแกะสลัก เลื่อยฉลุ สว่าน และเครื่องมืออื่น ๆ ที่จำเป็น โดยต้องเตรียมพร้อมใช้งานและมีอะไหล่สำรองเพื่อซ่อมเปลี่ยนทันทีหากเกิดความเสียหาย

1.2 การออกแบบลวดลายกรงนกเขา การทำกรงนกเขาเริ่มจากการออกแบบลวดลายบนกระดาษ แล้วนำไปติดกับไม้เพื่อแกะลวดลาย ขนาดกรงขึ้นอยู่กับขนาดของนกที่เลี้ยง ส่วนลวดลายขึ้นอยู่กับความชอบของผู้เลี้ยง

1.3 ขั้นตอนการทำกรงนก การทำกรงนกเขาเริ่มจากการขุดหวายแล้วเจาะรู จากนั้นร้อยซี่กรงจากบนลงล่างแล้วดึงลงตามรูหวาย ก่อนจะยึดด้วยกาวร้อนหรือตะปู ขั้นตอนต่อไป คือ ประกอบกรงโดยปิดส่วนบนและล่างด้วยผนังกรงที่ทำไว้ ตอกตะปูให้แข็งแรง ใส่ประตูกรง ไม้สำหรับให้นกเกาะ ถาดอาหาร กระดานรองพื้น และตะขอแขวนกรง (สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสงขลา, 2560)

1.4 การตกแต่งและเก็บรักษา ขั้นตอนสุดท้ายของการทำกรงนกเขา คือ การตกแต่งและเก็บรักษา โดยขัดกรงด้วยกระดาษทรายและทำความสะอาด จากนั้นเคลือบเงาด้วยน้ำยาประเภทแฮล็ค แล็กเกอร์ หรือวานิช เพื่อเพิ่มความสวยงามและมูลค่าทางเศรษฐกิจ (กระปุกดอทคอม, 2561) หลังจากเคลือบเงาแล้วให้ผึ่งลมในที่ร่มให้แห้งสนิท แล้วจึงติดตั้งอุปกรณ์เสริมต่าง ๆ เช่น ถ้วยใส่น้ำ ที่แขวนอาหารนก และไม้สำหรับให้นกเกาะ

2. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการทำผลิตภัณฑ์กรงนกเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1 สภาพปัญหาด้านการผลิต ภูมิปัญญาการทำกรงนกเขาเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่กำลังจะเลือนหายไป เนื่องจากคนรุ่นใหม่สนใจเทคโนโลยีมากกว่าภูมิปัญญาที่มีอยู่ในชุมชน การทำกรงนกเขาต้องใช้ความประณีตและมีหลายแบบ ขั้นตอนการทำและระยะเวลาที่ใช้ในการทำจึงแตกต่างกันไป โดยแบบที่ง่ายจะใช้เวลาน้อยกว่าแบบที่ยาก และหากลูกค้าต้องการออกแบบลวดลายเองก็จะต้องใช้เวลานานขึ้น (ประภัสสร ทองยินดี, 2562)

2.2 สภาพปัญหาด้านวัสดุ ปัจจุบันวัสดุที่ใช้ในการทำกรงนกเขา เช่น ไม้ไผ่และหวาย หาได้ยากและมีราคาแพง นอกจากนี้ เครื่องมือไฟฟ้าบางชนิดที่นำมาใช้ทำกรงนกเขาอาจทำให้ชิ้นงานไม่ละเอียดเรียบร้อยเท่ากับเครื่องมือที่ใช้มือทำ ซึ่งจะทำให้กรงนกเขามีความละเอียดเรียบร้อยและสวยงามมากกว่า

2.3 สภาพปัญญาด้านตลาด

ปัญหาของผู้ผลิตกรรنگเขา ขาดความรู้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตที่จุดคุ้มทุน ขาดความรู้ในการจัดส่งกรรنگเขาไปจำหน่ายในพื้นที่ใกล้เคียงและประเทศเพื่อนบ้าน ขาดความรู้ในการจำหน่ายกรรنگเขาในตลาดออนไลน์ ถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบ

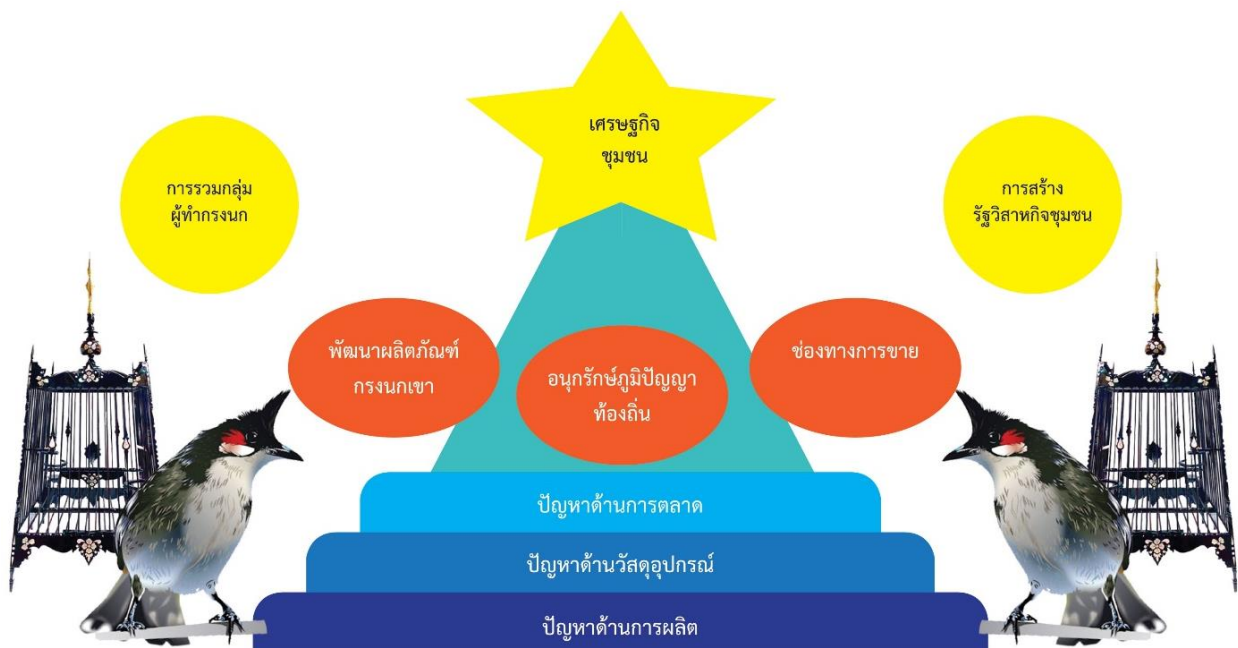
3. แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรรنگเขาเพื่อส่งเสริมอาชีพของชุมชนบ้านในถุ้ง หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 แนวทางการส่งเสริมด้านการผลิต แนวทางแก้ไขปัญหา ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำกรรنگเขาให้แก่บุคคลรุ่นหลังผ่านช่องทางออนไลน์ (Facebook, YouTube) จัดทำกลุ่มผลิตภัณฑ์กรรنگเขา โดยมีหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนสร้างแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

3.2 แนวทางการส่งเสริมด้านวัสดุ แนวทางแก้ไขปัญหา ส่งเสริมให้ผู้ผลิตกรรنگเขารวมกลุ่มเพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ในราคาถูก ให้ความรู้และแนะนำวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อความสะดวกและสวยงามในการทำกรรنگเขา

3.3 แนวทางการส่งเสริมด้านการตลาด แนวทางแก้ไขปัญหา จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนต่อหน่วย จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดส่งกรรنگเขาในช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงตลาดออนไลน์ (Shopee, Facebook, Lazada)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 4 เศรษฐกิจชุมชน

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของภาคใต้เป็นวัฒนธรรมที่เกิดจากการรวมตัว ปรับตัว และพัฒนาของผู้คนในพื้นที่ โดยประกอบไปด้วย คนไทย คนมาเลย์ คนจีน และคนอื่น ๆ ซึ่งมีจำนวนมากอาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ภาคใต้เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ รวมทั้งบนแผ่นดินในทะเลซึ่งถือเป็นเขตที่อยู่บนเส้นศูนย์สูตรของประเทศไทยทำให้มีผู้คนหลากหลายเชื้อชาติ ใช้ภาษา และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มารวมตัวกันอยู่ในพื้นที่ภาคใต้เกิดเป็นภูมิปัญญา

ของภาคใต้ที่จัดได้ว่า เป็นภูมิปัญญาที่หลากหลายทั้งที่เกิดจากคนต่างถิ่นต่างอารยธรรมและที่พัฒนาจากการปรับตัว ภูมิปัญญาการเลี้ยงนกเขาเป็นวัฒนธรรมหนึ่งของพื้นที่จังหวัดภาคใต้มีรากฐานจากชุมชนคนเลี้ยงนกเขาที่แพร่ขยายความนิยมไปนอกพื้นที่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ การเลี้ยงนกเขามีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีบทบาทสำคัญต่อสังคมและเศรษฐกิจในพื้นที่ ทั้งนี้ การสร้างผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาจากภูมิปัญญาจากวัสดุที่หลากหลายและลวดลายที่มีเรื่องราวเล่าจากประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อ การพัฒนาเทคโนโลยีหรือการผสมผสานภูมิปัญญา การสร้างนวัตกรรมชุมชนหรือเครื่องมือในการสร้างผลผลิตทางภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การทำทรงนกเขาในชุมชนบ้านในถ้ำกำลังเลือนหายไปเนื่องจากคนรุ่นใหม่ไม่สนใจภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัสดุที่ใช้ในการทำหยากรและราคาแพง ปัญหาของผู้ผลิตทรงนกเขา คือ ขาดความรู้ในการคำนวณต้นทุนการผลิต จัดส่ง และจำหน่าย รวมถึงถูกพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบ แนวทางแก้ไข คือ การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่บุคคลรุ่นหลังผ่านช่องทางออนไลน์ จัดทำกลุ่มผลิตภัณฑ์ทรงนกเขาที่มีหน่วยงานภาครัฐสนับสนุน สร้างแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ส่งเสริมให้ผู้ผลิตทรงนกเขารวมกลุ่มเพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ในราคาถูก ให้ความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุน การจัดส่ง และการจำหน่ายทรงนกเขา ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ด้านการผลิต ควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำทรงนกเขามาถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลรุ่นหลังต่อไป โดยนำไปเผยแพร่ในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) ยูทูบ (Youtube) ด้านวัสดุ ควรมีการส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มบุคคลที่ทำทรงนกเขาเข้าด้วยกัน เพราะเมื่อมีการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำทรงนกเขาในจำนวนมาก จะส่งผลทำให้ราคาของวัสดุอุปกรณ์ในการทำทรงนกเขามีราคาถูก ด้านการตลาด ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการคำนวณต้นทุนต่อหน่วย ความรู้เกี่ยวกับการจัดส่งทรงนกเขาออกไปจำหน่ายในช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและนอกประเทศ รวมถึงทางออนไลน์ที่กำลังเป็นที่นิยมกันอยู่ในปัจจุบัน เช่น ช้อปปี้ (Shopee) เฟซบุ๊ก (Facebook) ลาซาด้า (Lazada) เป็นต้น ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติ ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่ภูมิปัญญาการทำทรงนกเขาผ่านช่องทางที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการใช้สื่อโซเชียลมีเดีย หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรให้หน่วยงานในภาครัฐ เข้ามาช่วยส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการตลาด เพื่อส่งเสริมการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาอื่น ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนบ้านในถ้ำ หมู่ที่ 9 ตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มเติม ควรศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อทรงนกเขา เพื่อทำให้สามารถผลิตทรงนกเขาได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

เอกสารอ้างอิง

- กระปุกดอทคอม. (2561). วิถีทาและซ่อมแลคเกอร์เคลือบเฟอร์นิเจอร์ไม้ ให้กลับมาเรียบเนียน. เรียกใช้เมื่อ 14 มีนาคม 2567 จาก <https://home.kapook.com/view190345.html>
- จิรพันธุ์ สุขपालะ. (2538). การเลี้ยงนกเขาและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง: ศึกษาจากอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา . ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเอกไทยคดีศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- ประภัสสร ทองยินดี. (2562). ภูมิปัญญาไทย: องค์ความรู้ที่มีคุณค่าและประโยชน์ต่อสังคมไทย. เรียกใช้เมื่อ 14 มีนาคม 2567 จาก [https://www.stou.ac.th/study/sumrit/10-58\(500\)/page3-10-58\(500\).html](https://www.stou.ac.th/study/sumrit/10-58(500)/page3-10-58(500).html)
- พิชศาล พันธุ์วัฒนา. (2557). นกกรงหัวจุกและการใช้ประโยชน์เพื่อชุมชนสัมพันธ์ของตำรวจในภาคใต้. วารสารหาดใหญ่วิชาการ, 12(2), 105-111.

- วาริพร ชุศรี. (2560). แนวทางการบริหารจัดการของกลุ่มผู้ผลิตสินค้ากรงนกเขา OTOP ระดับ 5 ดาว เพื่อการเข้าสู่ตลาดอาเซียน กรณีศึกษากลุ่มผู้ผลิตบ้านหัวดินเหนียว หมู่ที่ 8 อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. วารสารจัดการสมัยใหม่, 15(2), 45-55.
- สายฝน จิตนุพงศ์. (2563). ภูมิปัญญาและของดี อำเภอท่าศาลา. สารนครศรีธรรมราช, 50(7), 29-34.
- สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสงขลา. (2560). ใบสั่งจากบรูไน พื้นที่กรงนกจะนะ. เรียกใช้เมื่อ 14 มกราคม 2567 จาก https://www.sk-local.go.th/news_rss/detail/598